



Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Indicibvs Illvstratvs Et Avctvs Concionatoriis

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Sect. III. Diversa ex his tenebris documenta.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77031)

Luc. 11. sub medio, sed super candelabrum, ut luceat omnibus, qui in domo sunt. Non egetis jam mea opera; Lux mundi jam suo infixa est candelabro; cedant faculae minores alię. Quod Ezechiel clarissime vaticinatus, Et operiam, inquit, cum extinctus fueris, calos & nigrescere faciam stellas ejus: solem nube regam, & luna non dabit lumen suum. Omnia luminaria cali moerere faciam super te. Addit Amos: Et erit in die illa, dicit Dominus, occidet sol in meridie.

VII. Divinae irae testandae. Visus est aeternus Pater e caelo dicere: Vos servi scelestissimi ed me adegistis, ut proprio Filio meo non parcerem, sed pro vobis illum traderem occidendum; indigni estis, quibus ad patrandum facinus tam detestandum indulgeam diem.

Et quis sensus his tribus horis divinae Matri, quis discipulo Ioanni, quis illis omnibus parricidis fuerit? Matrem & discipulum luc caelestis, notitia divinae voluntatis circumfudit; non nesciebant haec omnia divino nutu fieri. At Christi hostes caligo altissima involvit; putarunt illi vilem reum occidi. Ecce tenebrae, inquit Ilaia, operient terram, & caligo populos: Super te autem orietur Dominus, & gloria ejus in te videbitur.

VIII. Dominicum funus tenebrae, hoc atrum caeli vestimentum, decebat. Voluissent creata omnia non tantum parentare Christo, sed & mori pro Christo.

Quod S. Leo asserens, Debebat, inquit, hoc testimonium suo mundo auctori, ut in occasu conditoris sui, vellent universa finire. Sed patientia Dei servat rebus aequae temporibus ordinem suum, nosque in illum potius vocat affectum, ut eorum salutem peramus, quorum crimen horremus. Cum ergo rebus creatis non concessum cum creatore mori, saltem illius mortem lamentari, & funeris exequias voluerunt prosequi.

IX. Divinae dissimulationi ostendenda. Ita se caelestis Pater continuit, ac si rem in tenebris gestam non vidisset, ideoque talia fieri non vetuisset. Extemplum neminem punivit, annis quadraginta meritam ultionem distulit, longanimis & misericors, expectavit, tandem injuriarum & supplicii, executoris misit Titum Imperatorem. Quam Pater in caelo, hanc & infami ligno Filius patientiam exhibuit, perinde si diceret: Vos modo pergitis, & quod cepistis opus, absolvite. In tenebris vos posse aut numerare non scio. Heri oculos mihi obligastis, ne percutientes viderem, hodie mihi ipse oculos convelo. O bone Deus, cur non mortifera edis miracula? cur e cruce non jubes proflire fulmina? Quid vincit manus? Num clavis? sane non possent, nisi misericordia obstaret, quae impios, dum agant penitentiam, expectat.

X. Virtutes Christi, Obedientia, Humilitas, Patientia, Charitas, neque humanis sensibus, neque lumine naturae cerni possunt; & quis satis intelligat, voluisse Deum a suis subditis ita tractari? Hic merae nobis tenebrae sunt. Salomone teste, Dominus dixit, ut habitares in nebulis. Teste David, posuit tenebras latibulum suum. Nubes & caligo in circuitu ejus. Elias transeuntem, Deum visurus, operuit vultrum suum pallio. Humana intelligentia & sapientia omnis agit in tenebris, tamquam si offusa sit illi nox sempiterna, hoc crucis mysterium gentibus stultitia, Iudeis scandalum non capit. Quia igitur, inquit Paulus, in Dei sapientia non cognovit mundus per sapientiam Deum; placuit Deo per stultitiam praedicationis salvos facere credentes. Hic opus caelesti luce, quae Centurioni ad Dominicam crucem excubanti oborta est, cum liberè fateretur: Verè hic homo Filius Dei erat.

XI. Summum hoc beneficium Christi morientis omnia naturae beneficia obscuravit, uti veniente sole stellae se abdunt. Inestimabile prorsus redemptionis hoc beneficium est, aliisque multum superat. Hic Bernardus pandens amoris brachia, Quis dignè penset, inquit, quanta fuerit humilitatis, mansuetudinis, dignationis,

A Dominum majestatis carne indui, multari morte, turpari cruce? Memento jam te esse de nihilo factum non tamen de nihilo redemptum. Sex diebus condidit omnia, & te inter omnia: at vero per totos triginta annos operatus est salutem tuam in medio terra. O quantum laboravit sustinens! Addit: Mandatum est homini diligere Dominum Deum suum toto corde, tota anima, tota virtute sua, id est, ex omni, quod est, quod scit, quod potest. Quid si totum me debeo pro me facto; quid addam jam & pro refectio, & refectio hoc modo? Nec enim tam facile refectus quam factus. Qui me tantum & semel dicendo fecit, in reficiendo profectus & dixit multa & gessit mira, & pertulit dura, nec tantum dura, sed & indigna. Quid ergo retribuam Domino pro omnibus quae retribuit mihi? In primo opere me mihi dedit, in secundo se. Et ubi se dedit, me mihi reddidit. Datus ergo & redditus, me pro me debeo. Quid Deo retribuam pro se? quippe qui illum, non solum me, sed sui quoque ipsius teneo largitorem. Etiam si me mille rependere possem, quid sum ego ad Deum? Hic vide quo modo, imo quam sine modo à nobis Deus amari meruerit?

B XII. Magnatum mortem saepe Deus praenuntiis signis & portentis patefecit. Et quamvis haec desint, tota tamen illorum domus, & parietes atris pannis vestiti luctum praese ferunt. Cum caeli terraque Dictator moreretur, tota illius domus merito luctum induit, elementa omnia, caelum & terra pullis vestibus sunt obducta. Facta sunt tenebrae super universam terram. Nec enim tantum Dominus omnium, sed pro omnibus mortuus est, beato Paulo teste: Pro omnibus mortuus est Christus, ut & qui vivunt, jam non sibi vivant, sed ei qui pro ipsis mortuus est.

C Praedixerat Christus: Cum exaltaveritis Filium hominis, tunc cognoscetis quia ego sum, & a me ipso facio nihil, sed sicut docuit me Pater, haec loquor. Certè cognoverunt haec agi divinitus, nec casu naturae ordinem tantis prodigiis turbari. Nec dubium, quin tenebrae tam admirandae, maximum horrorem plerisque omnibus incusserint. Nec tamen etiam dubium est, quin plurimi tenebris cedentibus, dieque jam restituta ad ingenii pravitate, prout humanus est mos, perversitates redierint. Sed tertia hic quaestio salutaris nascitur, quid profuerit nobis nigrum hoc tentorium, tenebrae per orbem sparsae. Diversis huic quaestioni documentis respondendum.

§. III. Diversa ex his tenebris documenta.

I. Memoria mortis Christi assidue nutrienda. Ingressus in orbem & egressus Domini Iesus quam fuit miserabilis? Inter bestias & in tenebris natus est, inter latrones & in tenebris mori cepit. Die natali a pastoribus agnoscitur, die mortis à gentibus; illic à stellis, hic à sole nascendus proditur. Hic ingressus & egressus ambitionem nostram damnat, quae nobis idemtidem suggerit: Ama sciri, laudari, ceteris praeferrari, digito monstrari. Sed longè aliud nobis inculcat Praeceptor nostrar. E Christi scholà est illud: Ama nesciri, & pro nihilo reputari. Haec est altissima & utilissima lectio, suavis vera cognitio & despectio.

II. Memoria mortis nostrae numquam oblivioni danda. Mors solem & lunam, & stellas nostri corporis verè obscurat, & diurnas induit tenebras. Ideo Ecclesiastes praemonens, Memento Creatoris tui &c. antequam tenebrescant sol & lumen, & luna & stella. Solis vicem intellectus gerit, stellarum oculi, faciei luna; haec omnia caligo mortis obducat. Memento igitur Creatoris tui nunc sanus & valens, ac mature domui tuae disponde, & mori discere. Totà vità discendum mori. Egregia res est mortem condiscere. Qui mori discit, servire didicit. Semper discendum est, quod an sciamus experiri non possumus. Meditare mortem.

III. Summa Christi sapientia per solè monstrata. Iosue ducis aeo sol stetit, Ezechiae retrocessit, die para-

Psal. 115. vers. 12.

Duodecima.

Matth. c. 27. vers. 45. ad Cor. c. 5. v. 15.

Joan. c. 8. vers. 28.

Quid nobis profuerit hoc nigrum tentorium.

I. Documentum: Memoria mortis Christi assidue nutrienda.

Imit. Christi, l. 1. c. 2. n. 3 & 4.

2. Memoria mortis nostrae numquam oblivioni danda. Eccles. c. 12. v. 1. & 2. Sene. de brev. vit. c. 7. & ep. 26.

3. Summa Christi obedientia per solè monstrata.



Ioan. c. 14.
vers. 31.

scaves se abscondit. Christus sol obedientissimus. *Stetit & coram iudicibus; stetit ad columbam, cum flagellis cederetur, stetit in alto spectandus plebi, stetit in tormentis.* Demum Sol iste sepulchro se abdidit.

1. Reg. c. 10.
vers. 10.

Pf. 21. v. 7.

Ioan. c. 18.
vers. 5.

Philp. c. 2.
vers. 3.

4. Summū
supplicium

IV. Summum supplicium tam in hoc quam in orbe altero, sunt tenebrę, tam animi, quam que sequuntur, tartari. Animi cęcitas in hac vitā summū & sæpe postremum hominis supplicium: Quod Ioannes explicans, *Excavavit oculos eorum, inquit, & induravit cor eorum, ut non viderent oculis, & non intelligant corde, & convertantur, & sanentur.* Quod Aug. Iudæis iure objicit: *Omnia pene creatura expavit mortem Domini, nec tamen in his tantis aperti sunt oculi vestri.* O Iudæi, & o Christiani, historia Christi patientis vobis prælegitur, explicatur, præcitur, oculis auribusque variè ingeritur, nec tamen in his omnibus aperiantur oculi vestri. *Hæ tenebrę mortis magis timende quam oculorum.* Vique quæque miser est, quem cęcitas ista corripit. Sed & tartarę tenebrę malorum & tormentorum omnium gravissimū sunt. Ab aspectu Dei æternū arceri, tristitiam ac dolorem omnem, calamitates omnes, omne malum ac supplicium infinitis partibus excedit. Ideo Christus maximum inferni cęceris cruciatum expressurus *ligavit manus & pedibus ejus, ait, mitte eum in tenebras exteriores.* Cave tenebras animi, ut caveas tartari.

Ioan. c. 12.
vers. 40.

1. J. c. 6. v. 10.
Aug. orat.
contra Iugan.

Aug. l. 11. de
civ. di. Dei.
cap. 7.

Privatio
aspectus
Dei omne
supplicium
infinite ex-
cedit.

Math. c. 22.
vers. 13.

5. Refugiū
ad triplex
tabernacu-
lum.

Math. c. 17.
vers. 4.

Triplex
tabernacu-
lū Christi.

4. Reg. c. 7.
vers. 4.

In primo
Christi te-
torio albo
cibi potus-
que est a-
bundantia.

In secundo
Purpureo

Leptosi quatuor, quod Regū facti memorant, extra Samarię portam habitabant, cum Syrus hostis obli-deret urbem. Ergo hi quatuor viri ex fame ac rerum inopiā consilium trahentes, *Quid hic, ajunt, esse volumus donec moriamur? sive ingredi volumus civitatem, fame moriemur, sive manserimus hic, moriendū nobis est. Venite ergo, & transfugiamus ad castra Syria.* Ita vesperi ad Syrorum castra ob panicum terrorem penitus deserta pervenerunt. Ingressi proximum tabernaculum, esculentorum & poculentorū affatim invenientes comederunt & biberunt. Hoc fami remedium fuit. Inde alia atque alia tentoria suberentes, vasa, vestes, argentum & aurum copiosum inde asportarunt. Hoc inopię habuerunt solatium.

Leptosi sumus & nos, nec enim id negare possumus: Venite igitur, transfugiamus vitandę fami ac morti. Triplex nobis jam patet tentorium. 1. Album, in quo cibi potusque summa est abundantia, Angelo-ri cęca, sacrosancta Eucharistia, quam Christus moriturus in omnigenę famis remedium reliquit. Veni-ente, ingrediamur & epulemur, si nō singulis diebus aut hebdomadibus, singulis saltem mensibus. 2. Purpu-rectum, in quo vestes pretiosę, ostrum segmentatum ve-

A recundia, toga pura castimonie: hic flagella & spinę sunt nobis, quę omnem in nobis, nisi bestię sumus, carnis petulantiam retundant. 3. Nigrum in Calvarie vertice, ubi ad crucem Dominicam tenebris septam. Charitatis aurum, Humilitatis argentum, as Patientię gemmas Obedientię reperiemus. Confugiamus in ali- quod ex tribus his tentorium. Hoc ajo: cum exerce- mur ad veris, cum invidiā mordemur, cum inopiā vel morbo conflictamur, cum ignibus lascivie urimur, cum nobis undecumque demum est agrę, ad horum aliquid tabernaculum, tamquam ad tutissimū asy- lum confugiamus. Nemo invitus hinc excluditur, nemo hinc nisi volens perit. *Fusus est sanguis medici, & factus obest medicamentū phreneticis.* Memoria Christi Vulnerum adversus vitia potentissimū est antidotū. Verum tres alię quęstiones hinc nobis subnascuntur. 1. Quem maxi- mē tentorium hoc nigrū perierit. 2. Quanto tempo- re. 3. Quo usu, quorum bono. Ad singula respondendū.

B §. IV. Quid durantiis his tenebris Christus fecerit.

Q Vis iste demum est, quem præcipuē atrum hoc Cruci- tentorium operuit? Ille ipse, qui pro vultu cruce- cem, pro pulvillo non saxum, ut Iacob, sed spinas capi- piti subiectas habuit. Quod nomen huic vero est? Cur nomen quęrimus, quod est mirabile? quod nulli libri, ve- lumina nulla capiant: quidquid dixerimus, non satis hoc nomen exprimeamus. Rex Regum est, altissimus, sapientissimus, pulcherrimus, opulentissimus, liberalis- simus, mitissimus, patientissimus, fidelissimus, misericordissimus, sed simul etiam verissimus, justissimus, ter- ribilissimus, nam & sanctissimus est & purissimus, & ens simplicissimum, se tamen omnibus accomodans, ubique præsens, omnia implens, solus cor fatians, immu- tabilis, incomprehensibilis, inscrutabilis, omnipotens, æternus. Et hic nō innixus scalæ, ut eum Iacob vidit, sed affixus furcæ, sub atro tenebrarum papilione ha- bitat. Vrias a suo Rege iussus domum ire, *Arca Dei, & Israël & Iuda, inquit, habitant in papilionibus, & Dominus meus Iob, & ego ingrediar domum meam, ut comedam & bibam?* Hic non Arca Domini, sed Arca Dominus ipse vulneribus plenus conopeo nigro tegitur. Mira- mur & miseremur beatum Emmeranum Antistitem? scalarum radiis illigatū, aures illius & nares, manuum item pedūque, digitos articulatim amputatos, linguę & oculos evulsos? At verò servus Christi fuerat Em- meranus; hic verò Christus ipse a servis Dominus al- ligatus est ad celi scalam, & manus pedesque perforatus, inter tormenta summa obiit.

Hic arcanum pandimus Christi patientis, cui qua- tuor è ferro clavi, dolores utiq; acerbissimos creaverunt, sed erant & alii quatuor clavi, qui acerbius eum con- fixerunt. 1. Patris offensā. 2. Propria ignominia. 3. Sitis horrenda intensissimis doloribus aliis aucta. 4. Tor- menta summa, plurimis tamē non profutura. Ex imi- tatoribus Christi fuere quidem multi crucifixi, nullus tamen infando cruciatu. Theodorus puerorum jaculis in cruce crucifixus est: Pionius igne subiecto crucem pertulit: Epimachus ferreis unguibus in ipsā cruce la- ceratus: Cosmas & Damianus in crucem elati, saxis & telis petiti sunt: Neon, Asterius, Claudius in humiles cruces appensi, & canibus in eos concitatis obiecti: Theonilla quatuor palis oblique fixa: Blandina in cruce bestiarum incurisibus exposita: Timotheus & Maura post supplicia gravissima novem ipsis diebus in cruce perseverarunt. Verum hi omnes famuli & famulę fuerunt, hic ipse Dominus in cruce irrisus est.

Questio V. Quanto tempore duravit hoc crucis tormentum? Probè considerandum est quod dictū sit, quod pectori altissimè inscribendum. Ipso meri- die, seu paulo ante duodecimam nostratem horam in crucem clavis est adstrictus. Mox parricidis il- lis